

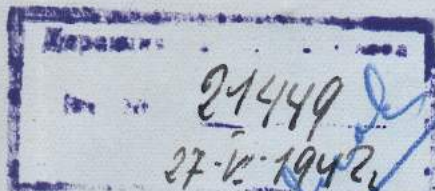
СЪЮЗЪ ЗА ЗАЩИТА НА РОДНАТА ПРИРОДА

ОСНОВАНЪ 1928 Г. ОТЪ БЪЛГАРСКОТО ПРИРОДОИЗПИТАТЕЛНО Д-ВО, БЪЛГАРСКОТО БОТАНИЧЕСКО Д-ВО, ДРУЖЕСТВО НА БЪЛГАРСКИТЪ ЛЕСОВЪДИ, БЪЛГАРСКАТА ЛОВНА ОРГАНИЗАЦИЯ, БЪЛГАРСКОТО ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО И ЮНОШЕСКИЯ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗЪ

BULGARISCHER VEREIN FÜR NATURSCHUTZ

СОФИЯ, 17 дний
Царски музей

1942 г.
Телефонъ
Двореца

Г. н. Ставров
до министру
19/VI

До Г-на Министра на земедъ-
лието и държавнитѣ имоти

Т у к ъ

ИЗЛОЖЕНИЕ

на Съюза за защита на родната приро-
да, по поводъ писмото до Министер-
ството на земедълието и държавнитѣ
имоти, отъ Сдружението на търговцитѣ
износители на билки, вх. № 3 отъ 6.VI.
т.г., разгледано въ заседанието ни на
10.VI.1942 год.-протоколъ № 6.

Господине Министре,

България, благодарение на нейното голѣмо климатично и поч-
вено разнообразие, е щедро надарена отъ Провидението съ голѣмо изо-
билие на диворастящи билки, богати на дейни лѣчебни вещества и бла-
гоуханни цвѣтя, богати на етерични масла.

Българскиятъ народъ употребява за лѣчебни цели надъ 500 бил-
ки. Между тѣхъ има и такива, които доставятъ извънредно ценни дро-
ги, които се употребяватъ и въ официалната медицина. Презъ после-
днитѣ години нашата страна започна да става известна въ чужбина съ
своитѣ медицински и благоуханни растения, защото въ много отъ тѣхъ
дейнитѣ лѣчебни вещества и етерични масла сж застъпени, или съ по-
голѣмъ %, или съ по-голѣмо разнообразие или въ по-друго съотношение
отъ онова, което иматъ сжитѣ въ другитѣ европейски страни, поради
което търсението имъ на чуждия пазаръ ежегодно се увеличава. Билкар-
ското дѣло започна да става у насъ единъ важенъ стопански проблемъ.
Прогресивно засилващето се търсене на нашитѣ билки на чуждитѣ паза-
ри, главно на германския пазаръ, увеличи и постъпленията отъ този
клонъ на нашата износна търговия съ тенденция той да заеме едно отъ
първитѣ мѣста. Така:

Презъ 1934 г. сж изнесени 8 тона билки на стойность	160.000	лв.
" 1936 " " " 37 " " " "	1.435.000	"

СЪЮЗЪ ЗА ЗАЩИТА НА РОДНАТА ПРИРОДА

ОСНОВАНЪ 1928 Г. ОТЪ БЪЛГАРСКОТО ПРИРОДОИЗПИТАТЕЛНО Д-ВО, БЪЛГАРСКОТО БОТАНИЧЕСКО Д-ВО, ДРУЖЕСТВО НА БЪЛГАРСКИТЪ ЛЕСОВЪДИ, БЪЛГАРСКАТА ЛОВНА ОРГАНИЗАЦИЯ, БЪЛГАРСКОТО ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО И ЮНОШЕСКИЯ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗЪ

BULGARISCHER VEREIN FÜR NATURSCHUTZ

СОФИЯ,
Царски музей

193... г.
Телефонъ
Двореца

Презъ 1939 г. сж изнесени 720 тона билки на стойностъ 35.000.000 л.
" 1940 " " " /?/ " " " " 100.000.000 "
" 1941 " сж събрани у насъ билки на " около 160.000.000 "

Или за единъ кратъкъ периодъ отъ 5 год. износа въ стойностъ на билки се е увеличилъ 1000 пѣти!!

Ясно е, че при това положение се очертаватъ все по-добри изгледи за този клонъ отъ нашата износна търговия, а заедно съ това се създава единъ сносенъ поминъкъ, особено за нашето население въ планинскитѣ райони.

Не бива, обаче, да бъдемъ прекалени оптимисти и да вѣрваме, че тази тенденция, особено по отношение на диворастящитѣ наши билки, които поне до сега сж били предметъ на главенъ износъ, ще се движи въ същата геометрична прогресия. Количеството на диворастящитѣ билки, които бихме могли да изнесемъ, се обуславя отъ нѣколко възможности:

1. Отъ политическото положение на момента. Отъ гореприведенитѣ цифрени данни ясно личи, че голѣмиятъ скокъ въ износа на нашитѣ билки започна отъ 1939 год., т.е. отъ когато Европа се намира въ положение на война, която създаде и благоприятни условия за по-значителни търсения на наши билки за чаеве, витаминозни екстракти и др. сурогати.

2. Отъ количествата, които се предлагатъ на чуждитѣ пазари отъ нашитѣ конкуренти, а още и отъ благоприятнитѣ цени, които бихме могли да предложимъ.

3. Отъ възможноститѣ на нашата страна, съ огледъ на едно разумно и целесъобразно използване на това ценно наше стопанство и природно богатство, за да може то да служи като единъ важенъ изворъ на поминъкъ на нашето население, особено въ планинскитѣ мѣста, на вѣчни времена и отъ друга страна да бѣде източникъ за снабдяване на нашето население съ евтини и достъпни лѣкарства, най-сетне и съ културната нужда за запазване на важни научни обекти и естетични ценности изъ областта на родната ни природа.

Изнасяйки всички излишни количества въ чужбина, роднитѣ наши билки трѣбва да бѣдатъ запазени преди всичко за нуждитѣ на българския народъ. Като се има предвидъ, че много отъ нашитѣ диворастящи и ценни билки се намиратъ въ много ограничени количества, а други, поради неразумното имъ използване сж унищожени или сж на пѣтъ почти да бѣдатъ унищожени, ясно е, че въ бъдеще при използването на този стопански клонъ ще трѣбва да бъдемъ крайно внимателни и предпазливи.

СЪЮЗЪ ЗА ЗАЩИТА НА РОДНАТА ПРИРОДА

ОСНОВАНЪ 1928 Г. ОТЪ БЪЛГАРСКОТО ПРИРОДОИЗПИТАТЕЛНО Д-ВО, БЪЛГАРСКОТО БОТАНИЧЕСКО Д-ВО, ДРУЖЕСТВО НА БЪЛГАРСКИТЪ ЛЕСОВЪДИ, БЪЛГАРСКАТА ЛОВНА ОРГАНИЗАЦИЯ, БЪЛГАРСКОТО ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО И ЮНОШЕСКИЯ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗЪ

BULGARISCHER VEREIN FÜR NATURSCHUTZ

СОФИЯ,
Царски музей

193..... Г.
Телефонъ
Двореца

Доскоро билкарското дѣло у насъ бѣше изобщо безъ надзоръ. Голѣма частъ отъ продавачитѣ на билки бѣха случайни лица и далечъ неподготвени за своята професия. Благоприятнитѣ условия за масовъ износъ на нашитѣ билки създадоха благоприятни условия за появяването у насъ на значителенъ брой и всевъзможни износители на билки. Събирането, сушенето, опаковката, съхранението и изобщо цѣлата манипулация съ билкитѣ бѣше предоставена на още по-случайни и често пѣти съвършено невежи хора. А знае се какви обширни познания се изискватъ преди всичко за точното и сигурно познаване на билкитѣ. Обстоятелството, че и днесъ има обърканостъ по отношение известни дроги отъ мѣстенъ произходъ въ самитѣ наши столични аптеки, да не говоримъ за билкарскитѣ магазини, че и днесъ се изнасятъ въ чужбина известни дроги едни вмѣсто други, при най-голѣма добросъвестностъ отъ страна на нашитѣ контролни органи, показва по най-красноречивъ начинъ колко има да се работи у насъ преди всичко за сигурното опознаване на нашитѣ билки. За да може билката да има значение на полезна дрога, също така е отъ грамадно значение и онази сложна манипулация по събирането, изсушаването, опаковката, съхранението и пр. На много мѣста у насъ виждаме билкитѣ да се сушатъ по прашни тавани, мръсни обори и яхъри, влажни изби и изобщо при най-неподходящи условия отъ гледище на елементарна хигиена. Като че ли билкитѣ не сж предназначени за близки намъ човѣшки същества! Но даже, когато тѣ сж предназначени за животнитѣ, тѣ трѣбва да бждатъ съвършено чисти и абсолютно сигурни. При нейното събиране и манипулиране трѣбва да се свещенодействува!

Като че ли до сега у насъ ржководното начало е било "повече стока", а не доброкачествена дрога.

При това масово и безсистемно събиране се започна и масово унищожаване и изкореняване на много наши билки. Едно ценно народно стопанство започна да се руши и разпилява по безогледенъ начинъ, както разпиляхме вече въ миналото въ голѣма степенъ и други наши природни богатства: горитѣ, ловѣтъ, рѣчния риболовъ и др.

Започна и едно обезобразяване на нашата природа. Клонитѣ на липовитѣ дървета се чупатъ, извиватъ, олющватъ, а и цѣли дървета се отсичатъ по единъ вандалски начинъ съ целъ да се събере цвѣта имъ! Посѣга се и на онѣзи растения, събирането на които е забранено по законодателенъ редъ, поради голѣмата имъ рѣдкостъ за страната, като жълтата тин-

СЪЮЗЪ ЗА ЗАЩИТА НА РОДНАТА ПРИРОДА

ОСНОВАНЪ 1928 Г. ОТЪ БЪЛГАРСКОТО ПРИРОДОИЗПИТАТЕЛНО Д-ВО, БЪЛГАРСКОТО БОТАНИЧЕСКО Д-ВО, ДРУЖЕСТВО НА БЪЛГАРСКИТЪ ЛЕСОВЪДИ, БЪЛГАРСКАТА ЛОВНА ОРГАНИЗАЦИЯ, БЪЛГАРСКОТО ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО И ЮНОШЕСКИЯ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗЪ

BULGARISCHER VEREIN FÜR NATURSCHUTZ

СОФИЯ,
Царски музей

193..... г.
Телефонъ
Двореца

тява, росянката, дилянката и др., за да се продаватъ днесъ на нашитѣ аптеки и билкарски магазини на баснословни цени. Нѣщо повече, не се щади даже отъ алчни и невежи хора народния ни паркъ "Витоша" и резервата въ него, като се събиратъ въ тѣхъ коренитѣ на петнистата тинтява и дилянката, младитѣ връхчета по боровитѣ насаждения, като по този начинъ имъ се нанасятъ голѣми поражения и др.

И когато въ резервати и национални паркове се вършатъ такива нарушения, може да си представите какъ се третиратъ останалитѣ билкарски обекти и природно богатство въ страната ни. При това положение нѣма нищо чудно, че много важни билки и отъ особено значение преди всичко за лѣкуване на нашия народъ и най-много онѣзи, на които се употребяватъ коренитѣ, като: дилянката, жълтата тинтява, сладкиятъ коренъ, медицинската ружа и др. сж на пътъ да изчезнатъ отъ флората на България. Даже старото билъе /беладона/ и игликата, поради голѣмото имъ търсение презъ последнитѣ години, въ известни райони сж на изчезване. Също така, нѣкои отъ най-обикновенитѣ наши билки, поради хищното имъ събиране презъ последнитѣ години, като: червенъ кантарионъ, синя тинтява, петниста тинтява, мечо грозде, бѣлъ оманъ, черенъ оманъ и др. известни райони сж унищожени, макаръ до неотдавна да се срѣщаха въ голѣмо изобилие.

Това печално състояние на нашето билкарско дѣло не може да не тревожи всички, които стоятъ по-близо до природата и познаватъ нейнитѣ неумолими закони и преди всичко членоветѣ на онѣзи единадесетъ научни дружества, съюзи и организации, които образуватъ нашия Съюзъ за защита на родната ни природа, а именно: Бълг. ботанично дружество, Бълг. природоизпитателно дружество, Дружеството на българскитѣ лесовѣди, Дружеството за закрила на животнитѣ, Българска ловна организация, Български рибарски съюзъ, Българско-пещерно дружество, Българско геологическо дружество, Български туристически съюзъ, Юношкия туристически съюзъ и Културната организация Фонфонъ, както и нашата компетентна властъ, въ лицето на ръководеното отъ Васъ Министерство на земедѣлието и държавнитѣ имоти, което замисли за едно модернизиране и рационализиране на нашето билкарско дѣло, за да бжде то поставено на чисто научна основа.

СЪЮЗЪ ЗА ЗАЩИТА НА РОДНАТА ПРИРОДА

ОСНОВАНЪ 1928 Г. ОТЪ БЪЛГАРСКОТО ПРИРОДОИЗПИТАТЕЛНО Д-ВО, БЪЛГАРСКОТО БОТАНИЧЕСКО Д-ВО, ДРУЖЕСТВО НА БЪЛГАРСКИТЪ ЛЕСОВЪДИ, БЪЛГАРСКАТА ЛОВНА ОРГАНИЗАЦИЯ, БЪЛГАРСКОТО ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО И ЮНОШЕСКИЯ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗЪ

BULGARISCHER VEREIN FÜR NATURSCHUTZ

СОФИЯ,
Царски музей

193... г.
Телефонъ
Двореца

И днесъ ние можемъ да се поздравимъ съ редица придобивки:

1. Законъ за лѣчебнитѣ и благоуханни растения, указъ № 66 отъ 26 май 1941 год., публикуванъ въ Държ. вестникъ бр. 149 отъ 10.VII.1941 г.;

2. Правилникъ за приложение на Закона за лѣчебнитѣ и благоуханни растения, указъ № 117, Държ. вестн. бр. 279 отъ 15.XI.1941 г.;

3. Списъкъ на билкитѣ, които подпадатъ подъ разпоредбитѣ на Закона за лѣчебнитѣ и благоуханни растения, указъ № 20, Държ. вестникъ бр. 86 отъ 23.IV.1942 г., който списъкъ представлява нераздѣлна частъ отъ чл. 8 на горепосочения законъ.

4. Правилникъ за курсове по билкарство, държ. в. бр. 20 отъ 29.I.1942 г., указъ № 2.

5. Билкарски курсъ за ръководители на курсоветѣ за билкари, който бѣ проведенъ съгласно изискванията на горепосочения законъ отъ 11-23 на миналия месецъ.

Вие, Господине Министре, може да бъдете поздравенъ за тази великолепна Ваша инициатива, чрезъ която се прави крутъ завои въ модернизиранието на нашето билкарско дѣло.

При провеждането на всичкитѣ тѣзи хубави инициативи на повѣреното Вамъ Министерство, Съюзътъ за защита на родната ни природа е давалъ всеодайна и безрезервна подкрепа, изхождайки само отъ идейни подбуди - да служи за стопанския възходъ на страна и благоденствието на нашия народъ.

Все пакъ намиратъ се хора у насъ, които, изхождайки само отъ своитѣ лични интереси, а не отъ тѣзи на цѣлокупния български народъ, се опитватъ да миниратъ още въ самото начало тѣзи хубави инициативи на Вамъ повѣреното министерство. За да изкажемъ подобно сжждение, поводъ ни дава тукъ приложеното писмо на Сдружението на търговцитѣ износители на билки, изпратено ни за мнение, въ което виждаме следнитѣ искания:

1/ Да се свика Съвета по билкарството при М.З.Д.И., който да се занимае съ измѣнения и допълнения на Закона за лѣчебнитѣ и благоуханни растения, Правилника по приложението на този законъ, както и Списъка на растенията, които попадатъ подъ разпоредбитѣ на сжщия законъ.

Съюзътъ за защита на родната ни природа намира това искане за съвършено неоснователно и ненавременно, тѣй като изработването на сжщитѣ е резултатъ на обстояни и многогодишни проучвания отъ страна на Вамъ повѣреното министерство, както и всички заинтересовани дружества, съзи

СЪЮЗЪ ЗА ЗАЩИТА НА РОДНАТА ПРИРОДА

ОСНОВАНЪ 1928 Г. ОТЪ БЪЛГАРСКОТО ПРИРОДОИЗПИТАТЕЛНО Д-ВО, БЪЛГАРСКОТО БОТАНИЧЕСКО Д-ВО, ДРУЖЕСТВО НА БЪЛГАРСКИТЪ ЛЕСОВЪДИ, БЪЛГАРСКАТА ЛОВНА ОРГАНИЗАЦИЯ, БЪЛГАРСКОТО ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО И ЮНОШЕСКИЯ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗЪ

BULGARISCHER VEREIN FÜR NATURSCHUTZ

СОФИЯ,
Царски музей

193..... Г.
Телефонъ
Двореца

и организации и при най-активно участие на Сдружението на търговцитѣ износители на билки чрезъ тѣхния представителъ г.инж.Б.Гъбевъ, който е под-писалъ същото писмо.

2. Друга явна тенденция, която се забелѣзва въ това писмо, е да се злепоставятъ предъ Васъ всички лица и организации, които сж сътрудничили при изработването на горепосоченитѣ законъ, правилникъ и списъкъ на лѣчебнитѣ и благоуханни растения, както и при провеждането на всички мѣроприятия, свързани съ тѣхнитѣ изисквания, тѣй като чрезъ тѣхъ "Министерството Ви се излага", а на германския народъ и войска "се нанасяло косвено голѣма загуба".

Сяко така, Съюзътъ за защита на родната природа може да Ви увѣри, Г-не Министре, че не е основателно твърдението въ писмото на Сдружението на търговцитѣ износители на билки, какво че били допуснати грѣшки при написването на указа и списъка на билкитѣ, които подпадатъ подъ разпоредбитѣ на Закона за лѣчебнитѣ и благоуханни растения, тѣй като последнитѣ отговарятъ напълно на взетитѣ решения въ комиситѣ, въ които взеха участие и представители на Съюза.

Господине Министре,

Съюзътъ за защита на родната природа има пълно основание да вѣрва, че Вие не само нѣма да се съгласите съ искането на търговцитѣ износители на билки относно създаването на нови "удобни" Законъ за лѣчебнитѣ растения, Правилникъ и Списъкъ на лѣчебнитѣ билки, които попадатъ подъ разпоредбитѣ на същия законъ и ще направите всичко възможно и зависяще отъ Ваша страна за запазване на тѣхния престижъ, но сяко така ще разширите тѣзи придобивки съ нови инициативи въ тази областъ, за да може нашето билкарско дѣло да бѣде поставено на разумна основа, за да служи на вѣчни времена като източникъ на поминъкъ, особено на нашето бедстващо население въ планинскитѣ райони.

Следъ всичко изложено до тукъ, Съюзътъ за защита на родната природа е увѣренъ още, че Вие, Господине Министре, нѣма да допуснете да Ви поставятъ предъ освършени факти, чрезъ едно масово унищожение и противозаконно събиране на една забранена отъ закона билка /коренитѣ на игликата/ въ размѣръ 25 - 50 тона, което представлява единъ резервъ за повече отъ една година, презъ което време тази билка ще изгуби лѣчебнитѣ си качества, а сяко и доброто си име предъ външния пазаръ, който свър-

СЪЮЗЪ ЗА ЗАЩИТА НА РОДНАТА ПРИРОДА

ОСНОВАНЪ 1928 Г. ОТЪ БЪЛГАРСКОТО ПРИРОДОИЗПИТАТЕЛНО Д-ВО, БЪЛГАРСКОТО БОТАНИЧЕСКО Д-ВО, ДРУЖЕСТВО НА БЪЛГАРСКИТЪ ЛЕСОВЪДИ, БЪЛГАРСКАТА ЛОВНА ОРГАНИЗАЦИЯ, БЪЛГАРСКОТО ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО И ЮНОШЕСКИЯ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗЪ

BULGARISCHER VEREIN FÜR NATURSCHUTZ

СОФИЯ,
Царски музей

193..... Г.
Телефонъ
Двореца

шени факти да бждат поводъ за исканото измѣнение на Закона за лѣчебнитѣ и благоуханни растения, както и списъкътъ на растенията, които попадат подъ разпоредбитѣ на сѣщия законъ, който списъкъ е нераздѣлна часть отъ сѣщия законъ.

Ако при събирането на тѣзи корени не сѣ спазени разпоредбитѣ на Закона за билкитѣ и благоуханнитѣ растения, мнението на Съюза за защита на родната природа е тѣ да бждат конфискувани, следъ което да бждат изнесени своевременно по надлежния редъ.

Съ почитание:

Секретарь :

Председателъ:

